

Chefsrollen – hur påverkas man – hur påverkar man?

Läkaren är obestridd ledare när det gäller rent professionella medicinska frågor. Den nyss färdiga läkaren tilldelas en ledarroll just beroende på sin utbildning. Men hur väl har läkarutbildningen rustat individen för detta? Idag har flera, men inte alla, fakulteter ledarkunskap och ledarutveckling på schemat. De blivande läkarna i MSF driver på utvecklingen. Några av dem kommer att göra sin karriär som chef inom hälso- och sjukvården.

Hur ser chefsrollen ut idag? Förr var distriktsläkaren, överläkaren eller professorn den självskrivna chefen för vårdcentralen eller kliniken, både medicinskt och administrativt. Tillsättningen grundade sig oftast på antalet tjänsteår – man stod på tur att bli chef oberoende av lämplighet. Medarbetarna accepterade det hierarkiska styret. Dagens läkare är i högre grad del av ett team bestående av olika yrkesgrupper. Chefen utnämns oftast efter noggrann individuell utvärdering, och den tilltänkte chefen måste tåla att bedömas utifrån sitt chefskap.

Chefskapet bygger på ett helhjärtat engagemang och måste ha högsta prioritet – övrig yrkesverksamhet får bedrivs i mån av tid. Att bli chef betyder att vara arbetsgivare, att företräda uppdragsgivaren och verkställa fattade beslut. Att vara chef innebär att utveckla verksamheten och leverera resultat. Chefen måste skaffa förståelse för systemet och dess styrning samt ansvara inte bara för sin verksamhets del utan även ta hänsyn till helheten i organisationen. Komplexiteten i rollen som chef inom hälso- och sjukvården är stor, bland annat beroende på att organisationen oftast är politiskt styrd.

En bra chef och ledare är en av de viktigaste krafterna för att kunna attrahera önskade medarbetare. Bra chefer är därför en viktig konkurrensfaktor. Det måste löna sig att vara chef, rollen har redan idag konkurrens av andra specialistuppgifter, forskning osv. Morgondagens läkare – chefer – kommer att ha andra krav på chefs situation än dagens.

Chefsrollen tenderar att »sluka« sin innehavare. Det ursprungliga yrkesvalet – att vara läkare – kommer i andra hand och bedrivs till liten del eller inte alls. För kirurgen betyder det att tappa i färdighet i »hantverket«, vilket är svårt att senare hämta igen. Det blir svårt att hänga med i utvecklingen inom sitt ämnesområde. Man tappar kontinuiteten i läkararbetet och mister den närhet som en patientnära yr-

kesroll innebär. Det ger en sorg och saknad att lämna sin ursprungliga läkargärning.

Efter ett antal år som chef har man ofta omsatt alla sina idéer och tankar om verksamhetens utveckling och vill eller tvingas att lämna sitt chefskap. Vad återvänder då chefen till? Chefsutveckling är en mycket svår och komplicerad fråga där kunskapsläget är svagt.

Flera av ovanstående frågor belystes på den temadag som Sveriges läkarförbunds Chefsförening anordnade i anslutning till sitt årsmöte i förra veckan. Temadagen är en del av den verksamhet som Läkarförbundet, genom chefsföreningen, bedriver för att entusiasmera, utveckla och stötta läkare som chefer och ledare.

Diskussionerna kring chefskapet i vården och inte minst Läkarförbundets syn på detta har under vintern varit livliga. Därför finns det skäl att utveckla och tydliggöra förbundets policy. Ett program behövs, som tar upp läkaren som både chef, ledare och medarbetare. Förbundets centralstyrelse har tillsatt en arbetsgrupp som skall arbeta fram ett förslag till ett sådant program. Programmet avses också utgöra ett underlag för ett symposium om läkaren som chef och medarbetare vid årets riksstämma.

»Diskussionerna kring chefskapet i vården och inte minst Läkarförbundets syn på detta har varit livliga. Därför finns det skäl att utveckla och tydliggöra förbundets policy.«

ANNE-MARIE PERNULF
ledamot i centralstyrelsen, vice ordförande i Chefsföreningen

Ledaransvar under diskussion

Centralstyrelsen diskuterade vid ett extrainkallat möte rutinerna för hur ledarna i Läkartidningen ska hanteras. Tyvärr var inte hela styrelsen samlad och det bedömdes också som för kort tid att besluta hur rutinerna framöver ska fungera. Vi ser många olika sätt för hur en föreningstidning kan hantera ledare och beslöt därför att ha en genomgripande diskussion vid styrelsens internat i september.

Fram till fullmäktigemötet om fyra veckor finns underlag för le-

dare kring vilka styrelsen är enig. Efter fullmäktigemötet kommer den nya styrelsen att diskutera hur man vill att ledarna ska hanteras fram till internatet.

Eva Nilsson Bågenholm
ordförande Sveriges läkarförbund

Kontaktuppgifter Sveriges läkarförbund:
www.lakarforbundet.se, E-post: info@slf.se
Telefon: 08-790 33 00, Fax: 08-20 57 18
Postadress: Box 5610, 114 86 Stockholm
Besök: Villagatan 5, Stockholm